

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

Yüz otuzbeşinci Birleşim

10 . 9 . 1964 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	424	Şenyurt'un, Erzurum'un Aşkale ilçesinden Maden - İspir yolu istikametinde inşa olunacak yolun yapılmasına ne zaman başlanacağına dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat'ın, yazılı cevabı (7/214)	434
2. — Bu birleşim tutanak özeti	424:425		
3. — Yoklama	426		
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	426		
1. — Olağanüstü toplantıyı gerektiren konunun görüşülmesi sona erdiğinden evvelce alınan karar gereğince Meclisin tatile devam edeceğinin bilgiye sunulması	426:433	2. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Havsa ilçesi Tahal köyünü anayola bağlayacak yolun ne zaman tamamlanacağına dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat'ın yazılı cevabı (7/492)	434:435
5. — Sorular ve Cevaplar	434		
A) Yazılı sorular ve cevapları	434:435		
1. — Erzurum Milletvekili Adnan			

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Ahmet Oğuz'un, Kıbrıs politikası sebebiyle Hükümet hakkında gensoru açılmasına dair verdiği önerenin gündeme alınıp alınmayacağıın anlaşılması için yapılan görüşmelerden sonraki işari oylamada, (169) a karşı (198) oyla önerenin reddolunduğu anlaşıldı.

10 Eylül 1964 Perşembe günü saat 15 te top-

lanılmak üzere (Saat 16,15 te) birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Ferruh Bozbeyli

Kâtip
Malatya
Nurettin Akyurt

Kâtip
Siirt
Süreyya Öner

2 — BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ

Olağanüstü toplantıyı gerektiren konunun görüşülmesi sona erdiğinden, evvelece alınan karar gereğince Meclisin tatile devam edeceğinin bildirilmesi sırasında, Anayasa ve usul bakımından yapılan itirazlar üzerine, ilki aleyhte ve birlehte konuşmak isteyen milletvekillerine söz verildi. Tatilden önceki gündemde bulunan maddelerin görüşülmesine devam edilmesine dair verilen önergeler kabul olunmadığından,

1 Kasım 1964 pazar günü saat 15 te toplanılmak üzere (saat 15,40 ta) Birleşime son verildi.

Başkan
Fuad Sirmen

Kâtip
Malatya
Nurettin Akyurt

Kâtip
Amasya
Nezhat Şener

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Sivas Milletvekili Tahsin Türkay'ın, Doğu Menzil Kumandanı General Faruk Güventürk hakkında, 4 Mart 1964 tarihli Milliyet gazetesinde yayımlanan yazısından dolayı, bir işlem yapıp yapılmadığına dair sözlü soru önergesi, Millî Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/915)

2. — Sivas Milletvekili Güner Sarısözen'in, Sivas Valisi Mehmet Varinli'nin başka bir yere nakledilmesi sebebine dair sözlü soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/916)

3. — Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner'in, Rize'nin İkizdere, Çamlıhemşin ve Kaptanpaşa bölgelerinin kalkınması için, 1964 ve müteakip yıllarda, neler yapılmasının düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (6/917)

4. — Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner'in, Çay işlerinin müstakil bir teşkilât tarafından yürütülmesi hususundaki çalışmaların bugüne

kadar bitirilmemesi sebebine dair sözlü soru önergesi, Tarım ve Gümrük ve Tekel Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/918)

5. — Trabzon Milletvekili Zeki Yağmurdereli'nin, Basın - İlan Kurumunun 24 sayılı Genel Kurul kararının 8 nci maddesindeki dizgi makinası kullanma mecburiyetinin Anayasamızın 23 ncu maddesine aykırı olup olmadığına dair sözlü soru önergesi, Maliye ve Turizm ve Tanıtma Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/919)

6. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Atatürk'ün resimlerinin posta pullarından kaldırılması sebebine dair sözlü soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (6/920)

7. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erken'in, halen kaç il, ilçe ve İskabamızda Hükümet tabipliğinin münhal bulunduğu dair sözlü soru önergesi, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilmiştir. (6/921)

8. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erken'in, Giresun ili Dereli ilçesini Yavuz Kemal bucağına bağlayacak olan yolun inşaa ve ikmal-

nin bir plâna bağlı olup olmadığına dair sözlü soru önergesi, Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (6/922)

9. — Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'ın, orman suçlarından dolayı sulh ceza mahkemelelerinde karar altına alınan maktu avukat ücretlerinin kaldırılması veya azaltılmasının düşünü- lüp düşünülmediğine dair sözlü soru önergesi, Adalet ve Tarım Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/923)

10. — Kocaeli Milletvekili Hâlden Kısayol'un, malî, iktisadi veya teknik kayıtlar yüzün- den gazete kapatılmış olup olmadığına dair sözlü soru önergesi, Turizm ve Tanıtma ve Ma- liye Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/924)

11. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Samsun limanının inşasından sonra meydana gelen kumsalın tertip ve tanzimi için demiryolunun yerinin değiştirilmesi hususunda ne dü- nüldüğüne dair sözlü soru önergesi, Bayın- dırlık ve Ulaştırma Bakanlıklarına gönderil- miştir. (6/925)

12. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, ayçiçeğinin maliyetinden aşağı fiyatla satılma- sına soya yağı ithalinin sebep olup olmadığına dair sözlü soru önergesi, Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir. (6/926)

13. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin, Edirne ilinde çok düşük fiyatla buğday alımı yaptığı hususunda ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi, Ti- caret Bakanlığına gönderilmiştir. (6/927)

14. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, Keşan'ın Altıntaş köyü ile Malkara'nın, Teber- rut ve Davuteli köyleri arasındaki sınır anlaş- mazlığını halleden kararnamenin uygulanma- ması sebebine dair sözlü soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/928)

15. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Osmancık ilçesi Kâmil bucağına bağlı Aşağı- zeytin köyü civarında ve Kızılırmak üzerinde yapılan köprünün devamı olan ve Kunduz or-

man bölgesi, Ovacık yaylası ve Vezirköprü'ye uzanan yolun yapımının düşünülüp düşünülme- diğine dair sözlü soru önergesi, Tarım ve Ba- yındırlık Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/929)

16. — Gümüşhane Milletvekili Sabahattin Savaç'ın, İşten el çektirilmiş kaç belediye başkanı bulunduğu dair sözlü soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/930)

Yazılı sorular

1. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erde- mir'in, Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde yapıl- ması 5 yıllık plâna alınmış bulunan, Sürgü Ba- raji inşaatının ne zaman bitirileceğine dair ya- zılı soru önergesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına gönderilmiştir. (7/547)

2. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erde- mir'in, Akçadağ'da inşası kararlaştırılan bölge okulu yapımına ne zaman başlanacağına dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/548)

3. — Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, Traktör ehliyeti almak isteyenlerden ne gibi va- sıflar arandığına dair yazılı soru önergesi, İç- işleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/549)

4. — Manisa Milletvekili Hilmi Okçu'nun, kaymakamlıkların bir yerden bir yere naklinde, Bakanlıkça, evvelden tanzim edilmiş, bir ana prensip bulunup bulunmadığına dair yazılı so- ru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/550)

5. — Manisa Milletvekili Hilmi Okçu'nun, Salihli Valeks Fabrikasına, Mayıs 1964 tarihinden bu yana, kaç memur ve işçinin alındığına dair yazılı soru önergesi, Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir. (7/551)

6. — Antalya Milletvekili Hasan Fehmi Boztepe'nin, Akdeniz sahil yolunun, Manavgat hudutları dâhilinde kalan kısmının inşasına ne zaman başlanacağına dair yazılı soru önergesi, Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (7/552)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15,00

BAŞKAN — Fuad Sirmen

KÂTIPLER : Nurettin Akyurt (Malatya) Nevzat Şener (Amasya)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır, lütfen anahtarları çevirerek beyaz düğmeye basın. (Otomatik oylama sistemi ile yoklama ya-

pıldı.)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir. Çoğunluğumuz vardır gündeme geçiyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Olağanüstü toplantıyı gerektiren konunun görüşülmesi sona erdiğinden evvelce alınan karar gereğince Meclisin tatile devam edeceğinin bilgiye sunulması.*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar; yüksek malûmunuz olduğu üzere Adalet Partisi Başkanvekili İsparta Milletvekili Sadettin Bilgiç ve 124 arkadaşımızın Meclisin olağanüstü toplantıya çağırılması istemine dair önergelerinde, mevzuubahsedilen konu, Meclismizce görüşülmüş ve bu husustaki müzakereler sona ermiştir. Binaenaleyh Yüce Heyetinizin evvelce almış olduğu karar gereğince Meclisimizi 1 Kasım Pazar günü saat 15 te...

Söz istiyorum.

BAŞKAN — Ne hakkında söz istiyorsunuz?

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Anayasanın 83 ncu maddesinin hükmü gereğince söz istiyorum. («Ne hakkında söz stiyor?» sesleri) Usul hakkında.

BAŞKAN — Tebliğ edilen kısmın usulü hakkında.

Meclisin olağanüstü toplantısından sonra o konuda müzakereler bittiği için evvelce alınmış olan karar gereğince tatile girme hususunu tebliğ ediyordum; arkadaşım bu tebliğ usule aykırıdır, dedi.

İçtüzüğün usule taallük eden maddesi mucbince bir aleyhte, bir lehte olmak üzere iki arkadaşına söz vereceğim. Neticede Yüce Heyetini-

zin kararı ile mesele halledilecektir. Buyurun efendim.

İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Çok muhterem arkadaşlar, bugünkü gündemin tetkikinden biraz evvel de Sayın Riyaset makamından tebliğ edildiği üzere fevkalâde toplantı gündemi sona ermiş bulunduğundan evvelce alınmış karar gereğince Meclisin tatile gireceği Yüksek Riyasetçe teklif edimıştır. Kanaatimizce bu yol Anayasanın 83 ncu maddesine aykırı bulunmaktadır. Bu bakımdan grubumuz adına, Millet Partisi Meclis Grubu adına görüşlerimizi arz etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, hepinizce malûm olduğu üzere Anayasamızın 83 ncu maddesi son olarak tadile uğramıştır. O halde bundan evvel yapılan fevkalâde toplantılarda yapılmış olan muameleyi bir teamül olarak, bir örf olarak ele almaya ve onun gibi hareket etmeye imkân yoktur. Çünkü Anayasamızın bu maddesi tadil edilmiştir, değiştirilmiştir, yeni hükümler konulmuştur. O halde bundan evvelki tatbikatı ele alamıyacağımıza göre ne şekilde hareket etmemiz lâzımgeldiğini bu maddenin metnine, ruhuna, icabederse gerekçesine bakmak suretiyle hattı hareketimizi tâyin etmek mecburiyetindeyiz.

Muhterem arkadaşlar; bu maddenin değiştirilmesi için öne sürülen gerekçe ve o zaman Mecliste yapılan müzakereler zabıtlar tetkik

edildiği zaman buna dair bir sarahat gözükmemektedir. Sadece Meclisin çift Meclis olması hasebiyle bu maddenin çift Meclis esasına göre tadil edildiği yazılıdır. Başkaca bir sarahat yoktur. O halde gerekçeden bir şey çıkarmak imkânı bulunmadığına göre, maddenin metnini tetkik etmek mecburiyetindeyiz.

Muhterem arkadaşlarım, bu maddenin konumuzla ilgili olan kısmı şu şekildedir.

«Ara verme veya tatil sırasında toplantıya çağırılan Meclisler, önce, bu toplantıyı gerektiren konu üzerinde görüşme yaparlar.»

Metinde bir «Önce» tabiri yer almaktadır. Yani; Meclis tatilde iken bir toplantıya çağırılırsa müzakerelerini şu sıraya göre yapacaktır. Toplantıyı gerektiren mevzu önce görüşülecektir. O halde bir önceki görüşmeden sonra yapılacak görüşmeler de vardır mânası zaruri olarak ortaya çıkmaktadır.

Muhterem arkadaşlar, Meclisin bu madde ile toplanmasında da bu maddede fevkalâde tâbiri bulunmamaktadır. Kanun, Meclisin toplanıldıktan sonra toplantıyı gerektiren konu görüşüldükten sonra tekrar otomatikman tatile gireceğini emretmiş olsaydı bu toplantıya kanunda, Anayasanın bu maddesinde fevkalâde toplantı ismini de vermesi gerekirdi. Bu ismi de vaz'etmiş bulunduğuna göre Meclis toplanmıştır. Anayasanın bu maddesi hükmüne göre önce toplantıyı gerektiren konu üzerinde müzakereler yapılmıştır. Artık sıra, öncelik sırası alan husus, bitirildikten sonra ondan sonra yapılması lâzımgelen müzakerelere sıra gelmiştir. Bu da Meclisin normal gündemde olan hususlardır. O halde kanaatimizce Yüksek Meclis otomatikman tatile giremez. Yapılan toplantı ile Meclis bugün toplantı halinde olduğuna göre grupumuzun kanaatine göre Meclisin tatili otomatikman ortadan kalkmıştır, Meclis faal duruma gelmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, bu kanaatimizi takviye eden bir husus yine Anayasanın 83 ncu maddesinde yer almış bulunmaktadır. 83 ncu maddenin bir fıkrasında aynen şöyle denmektedir: «Meclislerden biri toplantıya çağırılınca, diğeri kendiliğinden toplanır.»

Muhterem arkadaşlar, hepinizce malûm olduğu üzere, bugünkü toplantımız muayyen sayıda milletvekilin talebi üzerine yapılmış aynı

konu Senatoda da yine muayyen sayıda senatörün talebi üzerine bir toplantı mevzuu yapılmıştır. Bilfarz bu toplantı veya bundan sonra yapılacak her hangi bir toplantıda Meclislerden her hangi birisi toplantıya çağırılmış olsa; diğerrinin toplantı talebi olmadığı halde ikinci Meclis otomatikman toplanacaktır. İkinci Meclis otomatikman toplandığına göre onlar içinde bir toplantı mevzuubahsolmadığına göre; o Meclis ne yapacaktır? Eğer otomatikman tatile tekrar gireceğini kabul edersek ve fevkalâde toplantıyı gerektiren konulardan başka hususların, konuşulmıyacağını kabul ettiğimiz takdirde ikinci Meclis hiçbir muamele yapmadan diğerr Meclisin mesaisi müddetince boş oturmak mecburiyeti ile karşı karşıya gelecektir. Böyle bir neticeyi kabul etmemize imkân yoktur. Vâzı kanun Meclisin her hangi bir sebeple toplanması halinde artık tatile son vereceğini kabul etmiş, diğerr Meclisin de toplanarak işine devam etmesine imkân vermiştir.

Muhterem arkadaşlar; bu görüş bâzı itirazlarla karşı karşıya gelmektedir. Bu itirazlardan birisi şudur: Âmme Hukunun umumi prensibi itibariyle Yüksek Meclisin vermiş olduğu tatil kararını muayyen sayıdaki milletvekilinin kaldırmasına imkân yoktur. Anayasa muayyen sayıdaki milletvekilinin Meclisi toplantıya, bir konu hususunda çağırmasını salâhiyetli kılmış, bu konu bittikten sonra tatile girmesini kabul etmiştir. Aksini kabul etmek Yüksek Meclisin vermiş olduğu kararı muayyen bir azınlığın kaldırılacağını kabul etmek mânasına gelir, diye itiraz edilmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, burada Âmme Hukunun bir umumi prensibi hiçbir suretle gözden uzak tutulmuş değildir. Anayasanın burada milletvekillerine vermiş olduğu salâhiyet; toplantının yapılmasını temine mâtuftur. Yüksek Meclisi toplantıya girdiği andan itibaren otomatikman tatil sona ermiş, Meclis faaliyete başlamıştır. Ancak Meclis bu konuyu görüştüğten sonra tekraren tatile girme kararını verme yetkisini haizdir. Gerek Reisi cumhur tarafından Meclis toplantıya çağırılınsın, gerek Meclis Reisi tarafından çağırılınsın, gerekse muayyen sayıda milletvekilleri tarafından toplantıya çağırılınsın, bu toplantının devamı içerisinde Meclis yeniden tatile girmeyi arzu ederse; bu görüşmeler savunu-

lur, takrirler verilir Yüksek Meclis yeniden tatile girme kararı verebilir. O halde Meclisin kararı hiçbir surette elinden alınmış değildir. Meclis, gündemine kendi iradesi ile sahiptir. Aksi iddialar vâridolamaz.

Muhterem arkadaşlar, Anayasamızın 83 ncu maddesinde yer alan gerek Meclislerin birlikte toplanmasını gerektiren hüküm, gerekse müzakere usulünde (önce) tabiri ile göstermiş olduğu işaret kanaatimizi tam ve müttekâmil olarak teyid etmektedir.

Bu hususu arz ettikten sonra Yüksek Heyetinizce kanaatimize uyularak tekrar tatile dönüleceği, ancak Meclisçe verilecek bir karar ile tatile dönmek imkânının mümkün olduğu kabul edildiği takdirde tatil yapılması yolunda her hangi bir talep veya önerge verildiği takdirde grupumuz o önerge hakkındaki görüşlerini de arz etmek üzere ayrıca söz alacaktır.

Bugün Hükümetin ve Sayın Başbakanın ağzı ile Türkiye'nin kapılarında çok yakın harb tehlikesi mevcud olduğu belirtildiğine göre tatile girilmemesi yolundaki kanaatlerimizi de gerekçesi ile birlikte o zaman arz edeceğiz. Hürmetlerimizle.

BAŞKAN -- Muhterem arkadaşlar, bildiğiniz gibi, Riyasetin İctüzüğü tatbikte tuttuğu hattı hareketi doğru bulmayan arkadaşlar, usulümüzün 89 ncu maddesi mucibince bir usul meselesi olarak iki lehte, iki aleyhte görüştükten sonra Yüce Heyetin kararı ile mesele hallonunur. Ancak Riyasetin ve Riyasetin tebliğine mesnet teşkil eden Başkanlık Divanı ile, grup Başkanlarıyla yapılmış olan istişarenin neticesini müsaade buyurursanız evvelâ ben arz edeyim. Çünkü tam oya sunulacağı zaman arz ederseniz doğru olmak. Ondan sonra, söz kaydettirmiş olan arkadaşlarıma da söz vereceğim.

Muhterem arkadaşlar, bu meseleyi Başkanlık, böyle bir meselenin önümüze geleceğini evelden düşünerek, Anayasamızın, eski Anayasa hükmünü aynen almakla beraber iki maddede toplamış olmasına göre yeni Anayasamızın mucip sebeplerine ait zabıtlarında tetkik etmiş ve Millet Meclisinin beş grup Başkanı ile beraber, Başkan ve Meclis Riyaset Divanı üyeleri bu meseleyi enine boyuna tetkik etmiş ve bu tetkikat neticesinde vâsil olunmuş husus şudur:

Tam bir ittifak hâsıl olamamıştır. Akdoğan arkadaşımız bu toplantıda hazır bulunmuş ve şimdi huzurunuzda beyan ettikleri görüşünü orada da savunmuştur. Bu toplantıda ekseriyetin vâsil olduğu karar şudur:

Yüce Meclis tatil kararı almış ve bu tatilini 1 Kasım Pazar gününe kadar tesbit etmiştir. Bu arada Anayasamızın 83 ncu maddesine göre beşte bir üyeden fazla üye adedinde arkadaşlarımız ki, demincek arz ettim, Sadettin Bilgiç ve arkadaşlarıdır, 124 arkadaşımız Kıbrıs hâdiselerinin inkışafı ve Hükümetin yönelttiği politika hakkında Sayın milletvekillerinin aydınlatılması ve gerekirse Meclisin bu husustaki görüşünü tesbit etmek için Meclisi toplantıya çağırınız diye Başkanlığa müracaat etmiştir. Başkanlık bu müracaati usulü dairesinde yapılmış olduğu için nazara almış ve Yüce Heyetinizi içtima davet etmiştir. Buraya kadarki muamelede hiç kimsenin bir görüş ayrılığı yoktur.

Bu toplantının mahiyeti nedir? Gerek eski Anayasamızda, gerek yeni Anayasamızda olağanüstü toplantı diye metnin içinde veya maddenin matlabında bir hüküm yoktur. Fakat toplantının mahiyetinin olağanüstü olduğu tabiidir. Şimdi Başkanvekilleriyle birlikte Riyaset Divanıdaki toplanan arkadaşlar, âmme hukukunun esas prensiplerinden biri olan kararı ittihat eden merci, ancak bu karar üzerinde değişiklik yapar, yeter ki; kanunda sarıh bir hükümle bu hak başka bir mercie verilmiş olmasın. Âmme hukukunun esas prensibi budur. Tatil kararını kim almıştır? Yüce Meclis... Tatil kararını kim kaldırır? Yüce Meclis... İstisnası nedir? Anayasamızın 83 ncu maddesini şimdi okuyacağım.

Meclis Başkanlarına ve Meclisteki âza adedinin beşte birini bulan üyenin müracaati üzerine, yine dolayısıyla Meclis Başkanları ve yahut Devlet Başkanı doğrudan doğruya, ve yahut Hükümetin talebi üzerine Devlet Başkanı, dolayısıyla Meclisleri toplantıya çağırabilir. Bir Meclis toplantıya çağırıldığı zaman diğeri de toplanmaya mecburdur. Bizim Anayasamızın hükmü budur.

Şimdi, bu hükümde, bu toplantının evvelece ittihaz edilmiş olan kararı tümü ile kaldırılacağına dair sarıh bir hüküm yoktur. Ve bilâkis kendilerinin istinadettiği konu üzerinde önce görüşülür, hükmünü de biz şöyle anlamaktayız; konu ile ilgili ve yahut Meclisin arzu edeceği, ka-

rar olarak arzu edeceği bir meseleyi, toplanmış olan Meclis karar altına alabilir. Anayasanın yazısının ve (önce bu konu görüşülür) hükmünün mânası budur. Bundan Meclisin kararını, o Meclisi terkibeden üyelerden beşte birinin kendiliğinden kaldıracağı gibi bir mânayı istihraa imkân olmadığı gibi, Meclisin kararını reislerin de bütün, bütün reddedebilme yetkisi olduğunu kabul etmek lâzım gelir ki; bizim hukuk anlayışımız, Meclis kararlarına riayet görüşümüz Akdoğan arkadaşımızın ileri sürdüğü bu hususu kabule imkân vermemektedir. Binaenaleyh, biz diyoruz ki, Meclis toplanmıştır. Şimdi Yüce Heyetinizin ekseriyeti Meclisin artık tatilden çıkıp normal mesaisine devamını arzu ediyorsa, bu yolda her hangi bir arkadaşımız taktir verdiği takdirde bunu Meclis Başkanı reye sunmaya mecburdur. Ve Yüce Meclisin ittihaz edeceği karara göre hareket edilecektir. Arkadaşlarım diyor ki, «Böyle bir müraaate lüzum yoktur. Meclis madem ki, bir kere toplanmıştır, artık toplantıya devam zaruridir.» Biz bu kanaatte değiliz. Çünkü 1/5 üyenin veya Meclis Reisinin kararı ile Yüce Meclisin kararının refle edilmesi hükmünü, kanunda sarih bir madde olduğu için biz kabul edemiyoruz. Aramızdaki görüş farkı budur. Bu akademik görüşü, söz alan arkadaşlara da söz vererek, Yüce Heyetiniz tenevvür ettikten sonra oyla hallederiz. Mesele üzerinde ben şahsan Başkanlık olarak Meclisin devamı faaliyetini arkadaşlarım çoğu kabul ediyorsa bu hususta bir önerge verirler. Akdoğan arkadaşımızın dediği gibi oya sunulur, kabul edildiği takdirde Meclis çalışmasına devam eder. Yeniden tatile girmek için bir karar almaya lüzum olmadığı kanaatindeyim. Esas kararı alan merciler dışında makamlara ve yahut şahıslara verilen yetkiler, ancak o yetki hududu içinde ittihaz edilmiş olan kararlara takyidederler. Bu takyit yapılmış ve Meclis toplanmıştır. Önergede mevzuubahsolan husus halledilmiştir. Artık eski kararın otomatikman yerine getirilmesi lâzım gelir. Bizim Başkanlık Divanının ve grup başkanları ile, toplandığımız bu toplantıda bulunan arkadaşların ekseriyetinin görüşü bu merkezdedir. Bu, ekseriyetin görüşü kanaatindeyiz. Bu yolda muamele yapmak durumundayız. Şimdi bu izahattan sonra söz istemiş olan arkadaşlara söz vereceğim.

Sayın Kirca lehte mi, aleyhte mi?

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Aleyhte.

BAŞKAN — Buyurun.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, çok Sayın Başkanımızın ağzından, Başkanlık Divanının Yüce Heyetinize sunulan kararının mesnedini dinlediniz. Bu mesnet âme hukukunda, alınmış olan bir kararın, aksine bir hüküm bulunmadıkça, ancak o merci tarafından değiştirileceği kaziyesine dayanmaktadır. Bu kaziyenin burada kabilitelif olup olmadığı hususunu inceleyeceğiz. Ancak bu meseleyi şimdilik bir tarafa bırakarak, Anayasanın 83 ncu maddesinin ifade etmek istediği şey nedir, onu görmeye çalışalım.

Anayasanın 83 ncu maddesi, yanılmıyorsam, çift Meclisi bütün sistemlerde yer alan bir kaideyi tekrarlamaktan başka bir şey yapmamaktadır. Bu kaide de şudur arkadaşlar : İki Meclis bir arada toplanır, yani ayrı ayrı fakat aynı zamanda toplantı halinde bulunurlar. Tatile girebilmeleri, ancak her ikisinin ayrı ayrı alacağı kararlarla mümkün olur. Bu tatil aynı gün başlar, aynı gün biter. Ara verme müessesesi tamamen ayrı bir müessesedir. Tatilin dışında addedilir ve ancak Meclisler kendi başlarına kısa süreler için ara verme kararı alabilirler. Nitekim Anayasanın 83 ncu maddesinin 2 ne fıkрасının son cümlesinde «Meclisler aynı zamanda tatile girerler» dedikten sonra, 4 ncu fıkrasında da «Meclislerden biri toplantıya çağrılınca diğeri kendiliğinden toplanır» demektedir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, demek ki esas olan şey, çift Mecliste her sistemde olduğu gibi, Cumhuriyet Senatosu ile Millet Meclisinin aynı zamanda tatile girmeleri, aynı zamanda tatilden dönmeleri ve birbirlerinin rızası olmaksızın tatile girmemeleridir.

Şimdi muhterem arkadaşlar, işte burada Sayın Başkanımızın bahis buyurdukları âme hukukunda bir kararı ittihaz eden merci ancak o kararı değiştirebilir, aksine bir hüküm yok ise kaziyesinin burada bâriz bir istisnasını görüyoruz. Öylesine bir istisna ile karşı karşıyayız ki, bizzat kendileri Millet Meclisini toplantıya çağırdukları anda Cumhuriyet Senatosu da kendiliğinden toplanır. Öylesine bir istisna ile karşı karşıyayız ki Millet Meclisinin beşte bir üyeleri bu Meclisin toplantıya çağırılmasını isteseler otomatikman bu karar Cumhuriyet Senatosuna sâri olur. Bunun gibi Cumhuriyet Senatosunun beşte bir üyeleri kendi Meclislerini toplantıya ça-

gırmak istedikleri anda, biz de buraya beşte bir Senatörün iradesine ittibaan gelmeye mecburuz. Bu da Anayasanın bir hükmüdür. Bir Meclis ne zaman tatildedir? Bunun tarifini bulmak için hukuk kitaplarını karıştırmaya lüzum yoktur; çalışmadığı zaman tatildedir. Binaenaleyh, bir Meclis toplandığı zaman bu tatil sona ermiş demektir. Çalışan bir Meclisin tatilde bulunduğu, kabul edilebilecek bir husus olamaz. Şimdi acaba tatil kararı alınmış idi. Bu tatil kararı yapacağımız iş sona erince otomatikman tekrar yürürlüğe girer gibi bir düşünceye sahibolmaya imkân var mıdır? Evveleminde şu sebepten dolayı imkân yoktur : Biz bugün ne kararı vereceğiz Başkanlık Divanının kararına göre? Tatil kararı... Ve tatile gireceğiz. Meclisler aynı zamanda tatile girer dediğine göre Anayasa, Cumhuriyet Senatosunda şu anda ne zaman biteceği belli olmayan bir genel görüşme devam etmektedir. Şu halde yeniden çalışmalarımızı tatile girmek üzere inkıtaa uğrattırırken, nasıl olur da Cumhuriyet Senatosunun aynı gün tatile girmesini beklemeksizin biz tatile girebiliriz? Bunu Anayasanın sarıh hükmü ile bağdaştırmaya imkân olamaz. Kaldı ki, arkadaşlarım, bendeniz Başkanlık Divanının Anayasanın 83 ncu maddesinin son fıkrasındaki hükmün tefsir tarzında kendileriyle katiyen mutabakat halinde değilim. Bu son fıkrada aynen şöyle denmektedir :

«Ara verme veya tatil sırasında toplantıya çağrılan Meclisler, önce, bu toplantıyı gerektiren konu üzerinde görüşme yaparlar.»

Sonra ne yaparlar?.. Demek ki, sonra da yapabilecekleri bir şeyler vardır. Nedir bunlar? Meclisin normal gündemidir.

Muhterem arkadaşlarım; millet adına hakkı hükümrana iera eden Meclislerin bu hakkı hükümranelerini kullanabilmesi için ayrıca, biz sonra da şunları görüşeceğiz diye bir karar almaya ihtiyaçları yoktur. Böyle bir şey düşünülemez. Meclisin Anayasanın 64 ncu maddesinde tadadedilen bütün yetkileri, bu Anayasada yer alan bütün yetkileri, olağanüstü toplantı başlar başlamaz yürümeye devam eder. Bunları yürütmek için ayrıca bir karar ittihazına hiçbir suretle lüzum yoktur. Çünkü, bu yetkileri esasen priyori Anayasa Meclise vermiştir.

Böyle bir karar ittihazına o kadar lüzum yoktur ki, eğer her iki Mecliste olağanüstü top-

lantıyı gerektiren konu görüşüldükten sonra yeniden tatile girmeyi istiyorlarsa eski tatil kararı otomatikman meridir diye üzerinde çok çok münakaşa edilebilecek bir karar almak yerine çok daha basit bir prosedüre başvurarak ayrı ayrı tatil kararını alırlar ve Cumhuriyet Senatosunda genel görüşme bitince ayrı ayrı tatil kararı alınır. Hangi güne kadar tatile girileceği tesbit edilerek tatile girilir. Herkesin üzerinde mutabık kalacağı bu yola başvurmak yerine alınmış olan karar otomatikman meridir ve Anayasanın 83 ncu maddesinin son fıkrası gereğince önce bunlar görüşülür, sonra Meclisin normal yetkilerini kullanmaması dahi ayrıca karar alınmasına vâbestedir, demek doğru bir şey de değildir. Şu noktadan da doğru bir şey değildir arkadaşlarım. Aynı tefsirin Senatoda yapıldığını farz ediniz. Şimdi biz burada bir karar versek, faraza desek ki; sadece sözlü soruları görüşeceğiz ve kanunları görüşmeyeceğiz. Buna hakkınız var mıdır? Kanunları biz yalnız kendimiz tekemmül ettirebiliyor muyuz? İki Meclisin ayrı ayrı kullanabileceği yetkiler bahis mevzuu ilken biz burada sadece sözlü soruları görüşeceğiz bundan sonra, kanunları görüşmeyeceğiz, demeye ve böylelikle Cumhuriyet Senatosuna takyide hakkımız var mıdır? Anayasanın 83 ncu maddesinin ruhu, her iki Meclisin birbirlerini takyidetmeksizin Anayasanın kendilerine verdiği yetkilerin bir arada kullanabilmeleri esasını, bunun müeyyidesini teşkil etmek üzere getirilmiştir. Binaenaleyh, bizim Turhan Bilgin arkadaşlarımızla verdiğimiz bir takrir vardır. Samiyyorum Akdoğan arkadaşımızın görüşüne de uygundur.

Takririmiz şudur : «Anayasanın 83 ncu maddesinin son fıkrası uyarınca Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosunca aynı günde tatile girmek üzere ayrı ayrı karar verilmeye kadar İktüzüğün 80 ncu maddesi gereğince Meclisin mevcut gündemi ile toplantıya devam etmesini arz ve teklif ederiz.»

Senatoda genel görüşmenin ne zaman biteceği tebellür eder, bu tebellür ettiği zaman biz bu kararı veririz. Kaldı ki bir hususu Yüce Heyetinize arz etmek isterim. Bir Meclis toplantı fırsatını bulmuş, buraya gelmiş. Muayyen bir konuyu görüşmüş, onu bitirmiş. Sena-

to vazifesine devam ettiği için toplanmaya mecbur.

Muhterem arkadaşlarım, milletvekili olarak burada bulunmak mecburiyetinde olduğumuz, eğer tatil kararını ilerde vereceksek kısa bir süre için dahi olsa burada birtakım faydalı şeylerle uğraşmak millet nezdinde bu Meclisin ancak itibarını yükseltir arkadaşlar. Hürmetlerimle.

KADRİ ÖZEK (İzmir) — Ben de söz istiyorum.

BAŞKAN — Size de söz vereceğim.

Muhterem arkadaşlar, yine Yüce Heyeti tenvir mülâhazasıyla bir noktayı tavsiz etmek istiyorum. Bendeniz evvelki mâruzatında teferruata girmedim. Coşkun Kırca arkadaşımız ve bütün sizler hatırlarsınız ki, yeni Anayasamızda iki Meclisin beraber çalışmaları, beraber tatile girmeleri esası sarıh bir hükme dayanmaktadır. Bunun dışında bir hareket şimdiye kadar vâkı olmadığı gibi şimdi teklif etmiş olduğum hususta da vâkı olacak değildir. Başkanımız bunu düşünmüş, dün Senato Başkanı da dâhil, Millet Meclisi ve Senato Grup başkanlarını toplamış, kendileri ile beraber, Senatodaki genel görüşmenin ne zaman bitme ihtimali üzerinde istişare etmiş ve Senato Grup başkanlarımız ve Başkanın beyanı ile Senatonun temayülünün de bizim görüşümüz merkezinde olduğu anlaşıldıktan sonradır ki, bugün huzurunuzda bu teklifle çıkmıştır. Yoksa biz bu istişareyi yapmadan çünkü celsede gensoru önengesinin gündeme alınmaması üzerine tatile girdik diyebilirdik. Bunu deseydik belki Coşkun Kırca arkadaşım o zaman haklı olabilirdi.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Senato da yanılabilir.

BAŞKAN — Müsaade buyurum. Sonra, bütün arkadaşlar bilir ki, Coşkun Kırca arkadaşımın dediği hususum fiilen tatbik edilmesine imkân yoktur. Nitekim üç senelik Meclis faaliyetinde de bu yolda bir harekete imkân görülemedi. Biz, iki Riyaset Divanı Meclislerin Grup Başkanlarıyla o Meclislerin temayülünü, arzusunu öğrendikten sonra, iki Meclis kendi toplantı celsesinde tatil kararını alır. Bu karar bazan bizim normal toplantı günümüz olan Cuma gününde bizde alınmış ve mutabakat hâsıl olduğu için ondan bir gün evvel top-

lantı günü olan Senatonun, Perşembe günü toplantısında alınmıştır.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Ama aynı günde tatile girmişlerdir.

BAŞKAN — Evet, aynı gün tatile girmiş olacağımız tabiidir. Bu tabii şeyler üzerinde burada zâtâlılilerini, Heyeti Celilenizi yormaya lüzum hissetmemekteyiz. Benim demek istediğim şey şudur : Bugüne kadar tatbik edilen usulün dışına çıkılmamıştır. Yine tekrar ediyorum, Anayasamızın 83 ncu maddesinin hükmü bu olağanüstü toplantıların Meclis kararıyla tüm olarak kaldırdığı merkezinde olmadığı kanaatindeyiz. Çünkü, biliyoruz ki, Âme Hukukunun bir hükmü sarahatle muayyen bir mercie yetki verilmedikçe bu yetkinin asıl sahibi kimse şumulü ile kararı o alabilir. Şimdi biz Anayasamızın mucip sebeplerini tetkik ettik. Bu 83 ncu maddenin mucip sebebi, (Eski Anayasada mevzuubahsolan hususlarda her hangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bununla beraber Meclislerin istimrar esası kabul edilmiştir.) diyerek eski Anayasamızın 14 ve 19 ncu maddelerinin iki hükmünü, iki eski Anayasada Meclisin 1 Kasımında açılıp, 6 aydan fazla tatil yapmayacağı ve damii çalışacağı esası vardır, bu hükümle eski Anayasamızın 19 ncu maddesindeki Meclislerin olağanüstü toplanma yetkisini verdiği merciler hakkındaki hükmünü belirtmiş ve 83 ncu maddeyi yapmıştır. Esbabı mucibede arz ettiğim gibidir. Binaenaleyh, Coşkun Kırca arkadaşımın şu nokta hükmüne dikkat buyurmaları lâzımgelir. Yüce Meclis o yoldan gitmiş, bu yoldan gitmiş, Riyaset Divanına bunun hiçbir ehemmiyeti yoktur. Çünkü Heyeti Celilenin ekseriyeti tatile girmeyi istemiyorsa; bir takrir verirsiniz o kabul edilir, tatile gidilmez. İstiyorsa Coşkun Kırca'nın da dediği kabul edilse tatile girelim diye bir takrir verilir, kabul edilir, gider.

Şimdi, netice aynı olmakla beraber biz Riyaset Divanı olarak Yüce Meclislerin kararlarını kemaliyle yerine getirmek ve onu kanunun dışındaki mercilere verdiği bozma yetkilerinin verdiği sınır içinde tutmak çabasındayız. Ve bu görüşümüzde Meclis Heyeti Umumiyelerin kararlarına karşı olan saygımızı ifade ediyoruz. (Bravo sesleri) Yoksa bizim başka bir ısrarımız yoktur.

Sayın Kadri Özek, lehte mi konuşmak istiyorsunuz?

KADRI ÖZEK (İzmir) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

KADRI ÖZEK (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Başkan; Meclisimizin fevkalâde toplantısı ve bunu mütaakıp evvelce vermiş olduğu tatil kararının devam edip, etmediği hususunda zannediyorum ki, hiçbir müphem tarafı kalmadan meseleyi bütün açıklığıyla ortaya koymuşlardır. Sayın Coşkun Kırca arkadaşımızın da endişelerine cevap verdiler. Filhal Riyaset Divanının müşterek toplantıları meyanında halledilmesi lâzımgelen meselelerden bir tanesi de Anayasanın her iki Meclisin müşterek tatile girmesini âmîr bulunan hükmü muvacehesinde bu maddeyi ihlâl edecek her hangi bir fiilî durumun önüne geçebilmek için daha önce toplanırlar ve tatil kararını önceden kararlaştırırlar. Nitekim Sayın Başkan bu hususu da Yüce Meclise arz ettiler.

Muhterem arkadaşlar, arkadaşlarımızın daha ziyade üzerinde durdukları mesele, Anayasanın 83 ncu maddesinin son fıkrasıdır. Son fıkrasında bendeniz evvelce Meclislerin vermiş olduğu tatil kararını olağanüstü toplantı halinde ortadan kalkacağına dair bir hüküm görmemekle beraber devam ettiğini ortaya koyan sarîh eihet vardır. Filhal Meclisin toplantıya çağırılması hususunu izah ederken; ara verme veya tatil sırasında; yani ara verme veya tatil devam ederken her hangi bir meselenin görüşülmesi hususunda maddenin daha önceki prağrafında tadadedildiği gibi salâhiyetli kişiler Meclisi davet edebilirler. Şimdi, burada arkadaşlarımızı tereddüde sevkeden bir kelime de «Önce» tabirinin kullanılmış olmasıdır. Bunun kullanılmasında zaruret vardır arkadaşlar, kanaatimce. Çünkü Meclis, maddede, salâhiyetli kişiler tarafından toplantıya çağırıldıktan sonra mümkündür ki hiçbir meseleyi görüşmeden evvelce vermiş olduğu tatil kararını üyelerden birisinin vereceği bir önerge ile ortadan kaldırabilir. İşte bu ahvalde evvelce virilen tatil kararı ortadan kalkınca Riyaset Divanına düşen vazife, normal bir gündem yapmaktır. Bu ahvalde dahi Meclisin esasen toplantıya çağırılmasını mucibolan mesele ne ise normal gündem tatilin kalkması sebebiyle yapılmış olmasına rağmen önce o me-

sele görüşülmelidir. Önce keyfiyeti bundan mülahem olmaktadır. Kaldı ki, Meclislerin olağanüstü toplantısından sonra tatil kararı kalkıp, mesaisinin normal devam edeceğine dair bir hüküm ihtiva etmemekle beraber, otomatikman Meclis ne zaman toplanır bu hususu da tasrih etmiştir. Nitekim, muhterem arkadaşlarım; yine Anayasanın 83 ncu maddesinde «Türkiye Büyük Millet Meclisi her yıl Kasım ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.» Yani otomatikman toplanır. Bir de seçim sonrası, seçim hitamını mütaakıp muayyen müddet içerisinde çağırılır. Toplantı hükmünü Anayasa vaz'etmektedir. Binaenaley, otomatik toplanma ancak iki halde mevzuubahs olur. Olağanüstü toplantıyı mütaakıp evvelce verilen tatil kararının kaldırılmasına Meclis karar vermediğine göre, tatil devam etmektedir. Mâruzatım bundan ibarettir, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Sadık Tekin Müftüoğlu, buyurun. (Vazgeçti sesleri.)

Arkadaşlar bu görüşülen hususun oyla halli lâzımgelir. Bu hususta İsmail Hakkı Akdoğan arkadaşımız tarafından verilmiş kendi görüşünü savunan bir takrir vardır; okutup oyunuzun sunacağım.

Yüksek Başkanlığa

Anayasanın 83 ncu maddesi gereğince Meclisin toplantıya devam etmesi gerekir.

Meclisin tatile girmesi isteniyorsa, yeni bir karar alması lâzımgelir. Bu usul ihtilâfının oya konularak Yüksek Meclis Kararı ile halledilmesini arz ve rica ederiz.

M. P. Grubu adına

Yozgat

İ. Hakkı Akdoğan

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, bu önergeyi oyunuzun sunacağım, bu önerge kabul edildiği takdirde, Meclisimizce aksine bir karar alınmadığı takdirde, normal gündeme devam edilerek çalışmanın devamı icabetmektedir. Önergeyi oyunuzun sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Coşkun Kırca, verdiğiniz önerge arkadaşın önergesiyle aynı mahiyettedir. (Orta sıralardan geri ahıyor sesleri.)

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Hayır almıyorum, tescil edilsin.

BAŞKAN — Oylıyalım mı efendim?
COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Oylayın efendim.

Yüksek Başkanlığa

Anayasanın 83 neü maddesinin son fıkrası uyarınca; Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunca aynı günde tatile girmek üzere ayrı ayrı karar verilinceye kadar, İttüzüğün 80 nei maddesi gereğince Meclisin mevcut gündemiyle toplantıya devam etmesini arz ve teklif ederiz.

Erzurum İstanbul
Turhan Bilgin Coşkun Kırca

BAŞKAN — Takriri oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir üçüncü takrir vardır, okutuyorum efendim.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) Takririmi izah için söz istiyorum efendim.

Yüksek Başkanlığa

Kıbrıs buhranının vahamet kesbettiği bu günlerde, Meclisin devamlı faaliyette bulunmasında sayılamıyacak kadar faydalar vardır.

Bu itibarla Meclisin tatile girmemesini ve faaliyetine devam etmesini arz ve teklif ederim.

Kırşehir
Memduh Erdemir

BAŞKAN — Sayın Erdemir, mucip sebeplerini söylemişsiniz.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Hayır, ben söylememiştim. (Orta sıralardan, gürültüler)

BAŞKAN — Takririnizde ifade buyurmuşsunuz.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Müsaade ederseniz izah edeceğim. (Gürültüler)

BAŞKAN — Müsaade buyurunuz, Sayın Erdemir. Yalnız takririn hudutları içinde kalmak üzere..

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Evet efendim.

Muhterem arkadaşlarım, Sayın Başbakan «harb kapımızın eşğine gelmiştir.» demiştir. Harbin kapımızın eşğine geldiği Başbakan tarafından ifade edildiği bir günde Meclisin tatile girmesinin mahzurlarını hepimizin takdir edeceğini ummaktayım. Böyle bir zamanda Hükümeti her şeyi kâfi görmenin doğru olmadığını da kabul etmenizi istirham edeceğim. (Orta sıralardan, gürültüler) Bâzı arkadaşlarımız gürültü ediyorlar, biz kanaatimizi söylüyoruz. Her halde sakince bunu dinlemek gerekir. Unutmayınız ki; 6 - 7 Eylül hâdiselerinden sonra Meclisin devamlı faaliyette bulunmasını gürültü eden C. H. P. Grubu arkadaşlarımız istemişlerdir. Acaba Kıbrıs hâdiseleri, içinde bulunduğumuz dış tehlike 6 - 7 Eylül hâdiselerinden daha mı az tehlikelidir, daha mı az ehemmiyetlidir. Bunu lütfen takdir ediniz. Mazideki icratınıza ve faaliyetinize nakisa düşürecek bir harekette bulunmayınız. Daimî faaliyette bulunmanızın zarureti vardır. (Gürültüler)

BAŞKAN — Takriri okuttuk, oyunuzaya sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Takrir reddedilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, gündemimizde görüşülecek başka mevzu kalmamıştır. Bir Kasım Pazar günü saat 15.00 te toplanmak üzere Meclisi kapatıyorum.

Kapanma saati : 15.50

5. — SORULAR VE CEVAPLAR

A — YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt'un, Erzurum'un Aşkale ilçesinden Maden - İspir yolu istikametinde inşa olunacak yolun yapılmasına ne zaman başlanacağına dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat'ın yazılı cevabı (7/214)*

14 . 11 . 1962

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Bayındırlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ederim.

Erzurum Milletvekili
Adnan Şenyurt

Erzurum Aşkale kazasından itibaren Maden - İspir yolu istikametinde olup 35 köyün iktisadi ve içtimai olduğu kadar hayatı ile de pek yakın ilgili bulunan yolun vekâletimizce de müspet karşılanan mütaaddit müracaatlara rağmen bugüne kadar ele alınmamış olması bu köylerin ciddi sıkıntılarla başbaşa kalması halini devam ettirmektedir.

Keyfiyeti bu soru münasebetiyle arz ile birlikte bu yolun ne zaman yapılmasına başlanacağını bildirilmesi.

T. C.

Bayındırlık Bakanlığı

1 . 9 . 1964

Hususi Kalem

Sayı : 144/901

Konu : Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt'un 35 köyü ilgilendiren yola dair yazılı sorusu.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 8 . 12 . 1962 gün ve 7 - 214/3759/18637 sayılı yazınız.

Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt tarafından verilen yazılı soru önergesinde temas edilen yolların köy yolu olduğu ve köy yolları inşa ve bakım faaliyetlerinin Bakanlar Kurulunun 16 . 7 . 1964 gün ve 6/3349 sayılı Kararı ile Köy İşleri Bakanlığına tevdi edilmiş bulunduğu cihetle, Bakanlığımızın çalışma konularına artık girmediğini saygılarımla arz ederim.

Bayındırlık Bakanı
Arif Hikmet Onat

2. — *Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Havsa ilçesi Tahal köyünü ana yola bağlayacak yolun ne zaman tamamlanacağına dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat'ın yazılı cevabı (7/492)*

Özü : Edirne Havsa ilçesi Tahal köyünün yol inşaatının niçin durdurulduğu ve ne zaman ikmal edileceği hakkında Bayındırlık Bakanından yazılı sorusu.

Millet Meclisi Başkanlığı eliyle

Bayındırlık Bakanlığına

Edirne Havsa ilçesinin Tahal köyü köprüsü konusunu Yüksek makamınıza intikal ettirmiştim. Bu köy halkının muhtar seçiminde Cumhuriyet Halk Partili bir muhtar seçmiş olmasının bir cezası olarak devrin iktidarının, köprü inşaatından vazgeçtiğini, köye ayrılmış para ve malzemeyi geri alarak, köprüyü inşa ettirdiğini belirtmiştim.

Bir köy halkına verilen bu şekildeki sakım siyasi ceza, Bakanlığımızın dikkat nazarı da çekildikten sonra, 1963 yılında telâfi edildi. Köyün muhtacolduğu beton köprü inşa edildi.

Köprünün iki yakasını bağlayan yol inşaatında bâzı şikâyetleri duymakta ve bâzı gayri-tabii davranışların olduğu yolundaki iddialar tarafıma intikal ettirilmektedir.

Hâdiseyi mahallen tahkik imkânını bulamadığım için, Bakanlığın yazılı soru üzerine yapacağı tetkikatla yetiniyorum.

Tahal köyünün çayına büyük masraf ihtiyar edilerek köprü yaptırılmış bulunulduğuna göre: Bu köyün ana yola bağlanması da, bu köprünün tabii bir neticesi olarak düşünülmez mi? Bâzı etütler yapıldığına göre yol yapımı düşünülmektedir. İnşaat neden aksamıştır? Bu yolun ikmali ne zaman olacaktır?

Yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

27 . 4 . 1964

Fahir Giritlioğlu
Edirne Milletvekili

M. Meclisi B : 135 10 . 9 . 1964 O : 1

T. C.

Bayındırlık Bakanlığı

3.9.1964

Hususi Kalem

Sayı : 144/913

Konu : Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun Tahal köyü yoluna dair yazılı sorusu.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30.4.1964 gün ve 7/492/8827-48762 sayılı yazınız.

Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesinde temas

edilen yolu köy yolu olduğu ve köy yolları inşa ve bakım faaliyetlerinin Bakanlar Kurulunun 16.7.1964 gün ve 6/3349 sayılı Kararı ile Köy İşleri Bakanlığına tevdi edilmiş bulunduğu cihetle, Bakanlığımızın çalışma konularına artık girmediğini ve fakat soru önergesinde bahis konusu Tahal köprüsü irtibat yollarının inşasına, mahallî idare âmirinin elde ettiği mutabakat üzerine, bu ay içinde başlanacağını öğrendiğimizi saygılarımla arz ederim.

Arif Hikmet Onat
Bayındırlık Bakanı



Millet Meclisi

GÜNDEMİ

YÜZ OTUZBEŞİNCİ BİRLEŞİM

10 . 9 . 1964 Perşembe

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Olağanüstü toplantıyı gerektiren konunun görüşülmesi sona erdiğinden evvelce alınan karar gereğince Meclisin tatile devam edeceğinin bilgiye sunulması

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞ- TIRILAN İŞLER

IV

- A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER
- B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜ-
ŞÜLECEK İŞLER

V

- İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER
- A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER
- B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

